594/00

Den 2. oktober 2000 blev i sag nr. 51.145:

xxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Tryg-Baltica Forsikring
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har motorkøretøjsforsikring i Tryg-Baltica Forsikring, klager over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning for en motorskade opstået efter påkørsel af en grævling.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for selve motorskaden med henvisning til, at man ikke dækker skader som følge af kørsel uden vand. Selskabet henviser til undtagelsesbestemmelsen i forsikringsbetingelsernes § 6.4 vedrørende skade som følge af kørsel uden vand og olie, og gør gældende, at dette vilkår er en sikkerhedsforskrift, jf. forsikringsaftalelovens § 51.

Over for nævnet har klageren redegjort for hændelsesforløbet således: "Hændelsesforløb vedrørende påkørsel af Grævling natten mellem TIR d. 20. og ONS den 21. juli 1999. Vi er 4 voksne personer der kører hjem fra sommerhus ..., min hustru er chauffør ... Kort før Assentoft løber der en kat på tværs af vejen, kommende fra højre, umiddelbart derefter en Grævling, kommende fra venstre. Påkørsel af Grævling er umulig at undgå, den kommer meget tæt på køretøjet, hvorefter vi standser op for at se om dyret er dræbt, hvilket var tilfældet, vi bemærker i øvrigt intet uden at en gummiliste fra kofanger er gået løs, men ellers intet, hvorfor vi er af den formening, at vi blot kan køre hjem, for så at få bilen på værksted den følgende dag. Der er i øvrigt intet usædvanligt at mærke, se eller høre på

motorens gang under kørslen. Efter at have kørt 2-3 km, og vi når til rundkørslen ved omfartsvejen i Assentoft, kommer der pludselig en smule røg op fra motoren, hvorfor vi naturligvis forsøger at standse, men vi er lige i rundkørslen og der er trafik, hvorfor vi er afskåret fra at standse brat og totalt, vi 'lister' derfor ud af rundkørslen og videre ca. 100-200 m frem til en 'buslomme'. Vi kontakter Falck, der kommer ret hurtigt og fragter os og bilen til Randers. Følgende dags morgen kontakter jeg naturligvis FORD i Randers og forklarer at Falck i nattens løb har afleveret vores bil. FORD medarbejderen svarer, at der holder 3 biler, men spørger så, om det er en Mondeo, for der holder én, hvorfra der drypper, hvilket jeg så bekræfter at det er, samtidig med at jeg opgiver registreringsnummer ... At der drypper fra motoren bestyrker mig i troen på, at den ikke kan være helt tom, efter at have været parkeret fra kl. 01.00 til næste dags morgen."

Af taksatorrapport af 22/7 1999 fremgår bl.a., at følgende reservedele er udskiftet: kofanger, grill kofanger, vindafviser, stenslagsbeskyttelse, køler samt blæser/motor. Af taksatorrapport af 6/9 1999 fremgår bl.a.: "Karosseriskaden på kr. 10.894,06 var så omfattende, at det burde være indlysende, at fortsat kørsel ville få konsekvenser. Hertil kommer, at køleren var beskadiget så meget, at der med det samme ville løbe vand ud på vejen/jorden, dette ville kunne ses med det blotte øje. På en Ford Mondeo, som der her er tale om, er der på instrumentbordet monteret kølevandsmåler som angiver driftstemperatur på motoren. Kølevandsmåleren får signal fra en føler monteret på motor, når der intet vand er tilbage, kan føleren ikke registrere temperatur og kølevandsmåler på instrumentbordet vil derfor vise nul. Der er ikke monteret andre former for alarm."

Selskabet har i skrivelse af 20/9 1999 til nævnet bl.a. anført: "Vor taksator har besigtiget bilen dagen efter, og opgjort skaden på bilens frontparti til 10.894,06 kr., hvilket beløb vi som kaskoassurandører har betalt. Vor taksator har imidlertid afvist betaling af motorskaden, da denne er indtruffet som en ny skadebegivenhed, da kunden – efter påkørsel af grævlingen, som er et tungt dyr af ikke ubetydelig størrelse – trods den kraftige kollision fortsatte kørslen. Motoren er revnet i cylinderen, fordi den skadevoldende – kørsel er sket uden vand; ved kollisionen med grævlingen er køleren, der sidder lavt placeret bag kofangeren på denne type bil, gået i stykker, og kølervandet har forladt motoren på én gang. Herved er temperaturmåleren på instrumentbrættet foran bilens fører gået i 0-stilling som signal til føreren om kølerdefekten. Kørsel med bilen uden

vand trods temperaturmålerens signal i 0-stilling og efter forudgående kraftig kollision med en grævling, er en selvstændig begivenhed, som ved indtruffen motorskade ikke er omfattet af kaskoforsikringen. Vi henviser tillige til det tekniske notat af 6. september 1999, vor cheftaksator P.H. har udarbejdet. Det fremgår af forsikringsbetingelsernes § 6.4, hvilke skader kaskoforsikringen ikke dækker. Af interesse in casu er dels vilkåret om undtagelse af skaden som følge af kørsel med utilstrækkelig vand og olie ..., og dels vilkåret om undtagelse af skade forvoldt ved grov uagtsomhed. Vilkåret om kørsel uden vand og olie er i princippet en objektiv risikobegrænsning, således som den er formuleret. Men som den forvaltes i praksis – herunder også i ankenævnspraksis, jf. AK 40.584, 42.371, 43.173, 44.492 og 46.993 – er der tale om en sikkerhedsforskrift, der skal fortolkes i overensstemmelse med FAL § 51, hvor det subjektive kriterium er forsømmelse, uden at grov uagtsomhed er et krav, som AK 46.993 så klart har udtalt det. Dette er i øvrigt i overensstemmelse med Drachmann Bentzon, 2. udgave, side 294f. Det er i denne sag for os at se utvivlsomt, at vor kunde har udvist forsømmelse ved efter afslutningen af skadebegivenhed nr. 1 – en kraftig kollision med en grævling, der som nævnt er et tungt dyr af ikke ubetydelig størrelse – og ved uden tilstrækkelig undersøgelse af kølervandstabet at fortsætte kørslen med skadebegivenhed nr. 2 til følge – en selvstændig motorskade. Forsømmelse i henhold til FAL § 51 foreligger, og på baggrund af undtagelsesvilkåret om kørsel uden vand og olie er skadebegivenhed nr. 2 – motorskaden – ikke dækket af kaskoforsikringen. Det gøres ydermere gældende, at den in casu af kunden udviste forsømmelse har karakter af grov uagtsomhed. Den voldsomme kollision med grævlingen og kølerens øjeblikkelige vandtab, som dels har kunnet konstateres under bilen, og dels har kunnet aflæses på instrumentbrættet, har indebåret en så indlysende fare for, at fortsat kørsel ville medføre en ny skade på motoren, at kundens fortsatte kørsel må karakteriseres som grov uagtsomhed. Dette begreb skal ses i relation til FAL § 18 og til retspraksis i det hele taget (forsikringsretligt såvel som erstatningsretligt) gennem de senere år dvs. siden UfR1995 737H (EAL) og 1996B 193ff. Herefter foreligger grov uagtsomhed, når skadevolders/sikredes adfærd har indebåret en indlysende fare for den faktisk indtrådte skade, og dette har stået eller burde havde stået skadevolder/sikrede klart. Vi henviser i øvrigt til UfR1996 872H (dissensen) (FAL), FED1997 480V (FAL). Ufr1998 1558H (EAL), UfR1998 1693 (FAL) samt UfR1998 335Ø (FAL), hvor grov uagtsomhed begrundes med betydelig risiko. At der i øvrigt er langvarig ankenævnspraksis for statuering af grov uagtsomhed ved forvoldelse

af skadebegivenhed nr. 2 ved kørsel uden vand og olie demonstreres bl.a. af AK 7.602, 20.673, 21.386, 22.254, 23.894, 24.639, 26.412, 26.532, 30.257, 30.350, 36.383, 45.494 og 46.778. Ex tuto bemærkes, at det er vor opfattelse, at FAL § 52 er uanvendelig in casu, og vi er således uenige i præmisserne i AK 48.028 og 48.660. Det bemærkes, at undtagelsesvilkåret om kørsel uden vand og olie er indført i forsikringsbetingelserne, formuleret som en objektiv risikobegrænsning, netop for at undgå dækning af situationer som skadebegivenhed nr. 2 – efter en i øvrigt dækket skadebegivenhed nr. 1 – der oftest er sammenlignelige med de objektivt undtagne mekaniske skader. FAL § 52 befatter sig med de krav, den sikrede kan stilles overfor, 'når en forsikringsbegivenhed er indtrådt ...' i retning af skadebegrænsning, men det er for os at se langt mere nærliggende at befatte sig med FAL § 51, der giver pålæg om forholdsregler, 'der før forsikringsbegivenheden s indtræden skal iagttages' i forebyggelsesøjemed. Vi er dog opmærksom på, at et forsikringsvilkår kan være omfattet af såvel FAL § 51 som af FAL § 52, jf. Lyngsø (Kommenteret forsikringsaftalelov, 4. udgave, side 237 og Forsikringsrettens 7. udgave, side 327), men gør gældende, dels at selskabet har valgfrihed, jf. Drachmann Bentzon, 2. udgave side 292f, dels at FAL § 51 begrebsindholdsmæssigt er mere nærliggende i relation til dette undtagelsesvilkår end FAL § 52. Den som skadebegivenhed nr. 2 indtrufne motorskade kan således ikke dækkes af kaskoforsikringen, jf. forsikringsbetingelsernes § 6.4 samt FAL §§ 18 og 51, idet vi fastholder, at kundens kørsel efter skadebegivenhed nr. 1 har indebåret en så indlysende fare for motorskade, at kørslen må karakteriseres som groft uagtsom."

Klageren har i skrivelse 1/10 1999 til nævnet bl.a. anført: "Vi konstaterer at der 'kun' er en gummiliste slået løs, den sidder nederst på 'kofangeren', men ellers er der intet at se, **ingen vand fra motor**, som beskrevet af TRYG, og ved skadebegivenhed nr. 1 – er der ingen lamper der er gået i 0-stilling på instrumentbrættet, så det er kun ønsketænkning fra hr. S.M.E.'s side, den holder altså ikke med virkeligheden, det er kun TRYG's bortforklaring om grov uagtsomhed. ... TRYG nævner karakter af grov uagtsomhed det gør de ud fra en formodet/bortforklarende TANKE, vi har konstateret FAKTA, der var ingen vandudstrømning og der var intet, at aflæse på instrumentbrættet, ... Der bliver nævnt at kølervandet har forladt motoren på en gang, dette er et postulat fra TRYG's side."

Selskabet tager til efterretning, at klageren hverken har set, at kølervandet forlod motoren, eller at temperaturmåleren gav signal, og henviser specielt til ankenævnskendelse nr. 43.173, hvor der også var tale om en Ford Mondeo.

Klagerens advokat har i skrivelse af 24/1 2000 til nævnet bl.a. anført, at klageren brugte ca. 15 minutter til at undersøge bilen – og grævlingen – efter påkørslen. I skrivelsen hedder det bl.a.: "Det er min opfattelse, at min klient har handlet fuldt ud korrekt ved dels at have undersøgt bilen i umiddelbar forlængelse af påkørslen, herunder undersøgt bilen under kofangeren, løbende at have fulgt bilen på instrumentbrættet, der ikke udviser nogen ændring, og efterfølgende straks at bringe bilen til standsning, når der konstateres problemer. Det er derfor min opfattelse, at min klient ikke kan anses for at have handlet uagtsomt ved at fortsætte kørslen efter at have påkørt grævlingen. Det må endvidere lægges til grund, at de efterfølgende skader på motoren er opstået i umiddelbar tilknytning til den primære forsikringsbegivenhed – påkørslen af grævlingen – således, at skaden påmotoren tillige er dækket under forsikringen."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser: "6.4 Forsikringen dækker ikke ... Skade som følge af kørsel med utilstrækkelig vand eller olie ... Følgende skader er endvidere undtaget, idet dog forsikringstageren er dækket, hvis denne eller den faste bruger hverken vidste eller burde vide, at der forelå omstændigheder som beskrevet: Skade forvoldt med forsæt, ved groft uforsvarlig kørsel eller anden form for grov uagtsomhed herunder kørsel i spirituspåvirket tilstand."

Nævnet må lægge til grund, at der ved uheldet opstod en skade på køleren, der sidder lavt placeret bag kofangeren på klagerens bil, en Ford Mondero, og at kølervandet derefter har forladt motoren. Vandtabet og den deraf følgende skade på motoren findes herefter at være opstået i så umiddelbar tilknytning til den forsikringsdækkede del af skaden, at skaden på motoren som udgangspunkt er dækket.

Bestemmelsen i forsikringsbetingelsernes § 6.4 - "Forsikringen dækker ikke ... skade som følge af kørsel med utilstrækkelig vand" - må efter nævnets flertals opfattelse vedrørende

"påkørselssituationer" anses for en udmøntning af den generelle regel i forsikringsaftalelovens § 52 om den sikredes afværge- og tabsbegrænsningspligt. Det er herefter afgørende, om klageren i forbindelse med skaden på motoren har handlet groft uagtsomt.

Efter det oplyste blev bilen bragt til standsning straks efter påkørslen af grævlingen og undersøgt nærmere, men uanset at der blev konstateret en skade på kofangeren, fortsatte man kørslen ”2-3 km”, og da det på et tidspunkt herefter begyndt at ryge op fra motoren, blev der kørt yderligere ”ca. 100-200 m”, angiveligt på grund af de trafikale forhold. Efter at have gennemgået sagen, herunder det af selskabet anførte sammenholdt med omfanget af skaden på bilens front, finder nævnets flertal, at klageren burde have undladt at genoptage kørslen, da påkørsel af en grævling efter nævnets opfattelse indebærer en stor fare for, at der er sket skade på bilens køler, uanset at dette angiveligt ikke umiddelbart lod sig konstatere ved den besigtigelse, som klageren om natten foretog på stedet. Nævnets flertal finder, at klagerens undladelse af at lade køretøjet nærmere undersøge, inden kørslen blev fortsat, er at tilregne klageren som grov uagtsomhed, jf. forsikringsaftalelovens § 52.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann
formand